

ANALIZA INDICATORILOR DE PERFORMANȚĂ ÎN SCOPUL APRECIERII POZIȚIEI FINANCIARE ÎN SISTEMUL BANCAR DIN R. MOLDOVA

***Profesor de contabilitate Marina IOVU-CARAUȘ,
grad didactic I, CNC al ASEM,
Profesor de contabilitate Nadejda BOȘCANEANU,
grad didactic I, CNC al ASEM***

Because banking is currently controversial in terms of its stability and the current exchange rate fluctuations we intend in this article to analyze the performance indicators level of five commercial banks in the Republic of Moldova. From the banking system performance indicators we examined several essential indicators, in our opinion, the assessment of the financial position of the five financial institutions. Depending on the chosen indicator the position of banks changes their ranking.

Necesitatea analizei economico-financiare, în cadrul activității entităților din diverse domenii de activitate, este determinată de evaluarea performanțelor obținute pe parcursul exercițiului financiar. Din cadrul tuturor genurilor de activitate ce sunt practicate de entități, activitatea băncilor reprezintă un domeniu ce manifestă un interes sporit atât din partea agenților economici, cât și din partea populației țării.

La momentul actual, domeniul bancar devine un segment controversat al economiei naționale, din punct de vedere al stabilității acestuia și al fluctuațiilor curente a cursului valutar. Luând în considerare structura obscură a mai multor bănci comerciale apare necesitatea garantării limitelor de prudență privind produsele bancare existente. Vulnerabilitatea sistemului bancar are un impact negativ asupra finanțării directe a bugetului de stat, remiterilor de fonduri, creșterii riscurilor investiționale și accesului limitat la fondurile internaționale. În sectorul bancar, regulile de prudență, contabilitatea și auditul, vin în sprijinul indicatorilor pozitivi de stabilitate.

În scopul aprecierii poziției financiare pe piața bancară a unor bănci comerciale din R. Moldova, vor fi analizate un șir de indicatori de performanță. Chiar dacă asistăm la o dezvoltare accelerată a produselor bancare, a diversificării activității bancare, oricum activitatea de bază a unei bănci este focalizată pe acceptarea de depozite și acordarea de credite. În acest scop, prezentăm situația portofoliului de credite și structura depozitelor a 5 bănci selectate din sistemul bancar al Republicii Moldova și anume: BC „Moldova-Agroindbank” S.A., BC „Moldindconbank” S.A., B.C. „Victoriabank” S.A., BC „Mobiasbancă – Groupe Société Générale” S.A., B.C. „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” S.A.

Tabelul 1

Structura portofoliului de credite pe tipuri de debitori la 31.01.2015

(lei)

Soldul creditelor acordate	BC „Moldova - Agroindbank” S.A.	BC „Moldindconbank” S.A.	B.C. „Victoriabank” S.A.	BC „Mobiasbancă - Groupe Société Générale” S.A.	B.C. „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” S.A.
Persoanelor juridice rezidente și nerezidente	8 943 137 008	8 059 025 332	5 436 085 671	2 506 590 640	1 930 372 858
Persoanelor fizice rezidente și nerezidente	2 136 702 243	1 146 658 256	558 249 541	986 342 489	435 558 363

Sursa: Elaborat în baza datelor BNM

Vizualizarea grafică facilitează compararea portofoliului de credite între aceste bănci.

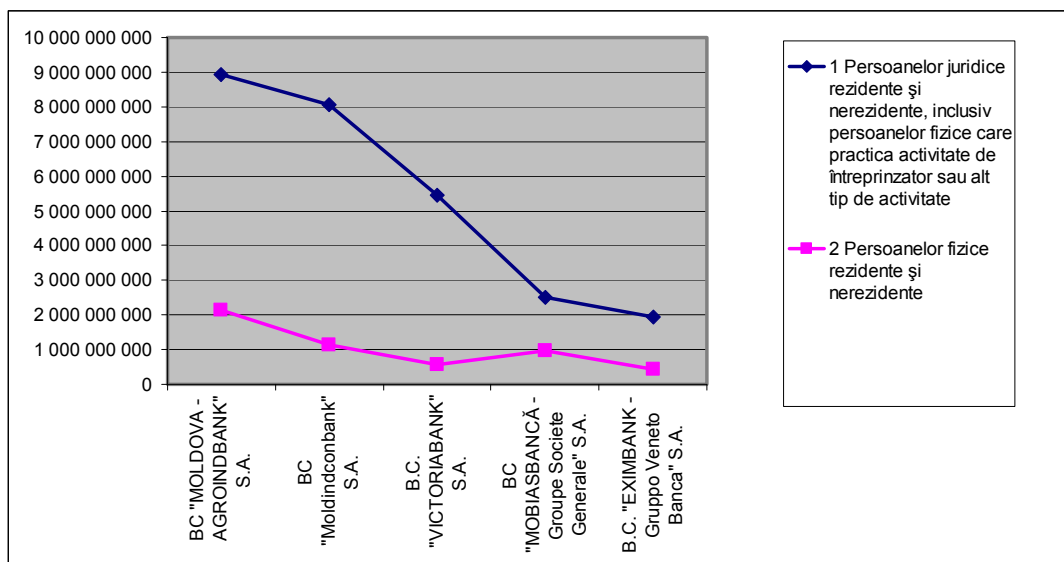

Figura 1. Portofoliul de credite pe tipuri de debitori

Conform diagramei de mai sus, putem constata că BC „Moldova-Agroindbank” S.A. este situată pe primul loc la acordarea creditelor atât pentru persoanele juridice, cât și pentru persoanele fizice. Acest fapt se datorează avantajelor creditării de această bancă, cum ar fi: creditare operativă, flexibilă și adaptabilă la cerințele clienților, rata dobânzii atractivă, rapiditate în perfectarea documentelor, suportul experților de creditare la perfectarea documentelor necesare, poziție flexibilă în asigurarea creditului, scheme de rambursare favorabile și acoperirea unei sfere largi a cerințelor clienților.

Tabelul 2

Structura depozitelor din sectorul bancar al RM la situația din 31.01.2015

(mii lei)

Tipul de depozit	BC „Moldova - Agroindbank” S.A.	BC „Moldindconbank” S.A.	B.C. „Victoriabank” S.A	BC „Mobiasbancă - Groupe Société Générale” S.A.	B.C. „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” S.A.
Depozite la vedere (cu/fără dobândă) ale persoanelor fizice	1 035 135	707 252	1 404 185	1 035 115	222 140
Depozite la vedere (cu/fără dobândă) ale persoanelor juridice	2 262 523	1 642 597	2 211 350	1 689 812	571 605
Depozite la termen (cu/fără dobândă) ale persoanelor fizice	8 064 089	6 193 145	5 386 877	1 162 007	1 179 985
Depozite la termen (cu/fără dobândă) ale persoanelor juridice	1 004 193	1 112 714	1 228 737	449 020	251 569

Sursa: elaborat în baza datelor BNM

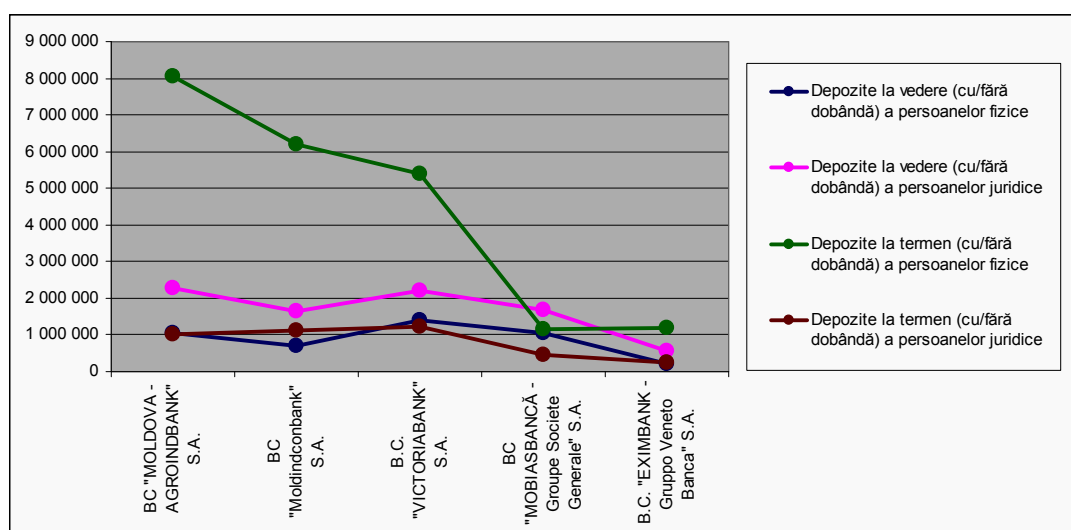

Figura 2. Portofoliul de depozite, mii lei, sold la sfârșitul lunii gestionare

Analizând mărimea depozitelor acceptate de cele 5 instituții financiare, putem conchide că și în acest caz BC „Moldova-Agroindbank” S.A. se plasează pe primul loc la acest capitol. Acest rezultat denotă încrederea deponenților juridici și fizici față de bancă, în plasarea mijloacelor bănești disponibile. Gama variată a depozitelor la termen a băncii respective oferă posibilitatea potențialilor

deponenți de a a-și alege tipul și durata de păstrare în funcție de necesitățile clienților, oferind dobânzi avantajoase.

Din sistemul de indicatori ai performanței bancare, analizăm câțiva indicatori esențiali, în opinia noastră, privind aprecierea poziției financiare a celor cinci bănci și anume:

- *Rentabilitatea activelor (ROA)* reprezintă capacitatea de a utiliza resursele băncii pentru a obține profit, și se determină ca: profitul aferent exercițiului obținut în perioada gestionară (Vnet) împărțit la numărul de luni raportate (N), înmulțit la 12, împărțit la media activelor pentru perioada gestionară (Am) și înmulțit la 100.
- *Rentabilitatea capitalului (ROE)* este un indicator sintetic cu cea mai semnificativă expresie a profitului, care măsoară rezultatele managementului bancar, în ansamblu, și indică pentru acționari eficiența investiției, calculându-se ca: profitul aferent exercițiului obținut pentru perioada gestionară (Vnet) împărțit la numărul de luni raportate (N), înmulțit la 12, împărțit la media capitalului pentru perioada gestionară (Cm) și înmulțit la 100.
- *Rata veniturilor din dobânzi*, determinată ca raportul din venitul net aferent dobânzilor și venitul total, exprimă nivelul unei activități profitabile, în care mărimea venitului obținut din dobânzi mai mare, la aceeași mărime a activelor.
- *Indicele eficienței (Ief)* reprezintă: venitul net aferent dobânzilor (Vnet af.d) plus venitul neaferent dobânzilor (Vneaf.d) împărțit la cheltuielile neaferente dobânzilor (Chneaf.d). (Ief=(Vnet af.d+Vneaf.d):Chneaf.d)).
- *Lichiditatea* este capacitatea băncii de a plasa în active și de a asigura, în orice moment, onorarea la scadență a obligațiilor sale de plată. *Principiul I al lichidității (lichiditatea pe termen lung)* prevede ca suma activelor băncii cu termenul de rambursare mai mult de 2 ani să nu depășească suma resurselor ei financiare, calculându-se ca raportul dintre activele băncii și resursele financiare. *Principiul II al lichidității (lichiditatea curentă)* prevede ca lichiditatea curentă a unei bănci, exprimată ca și coeficient al activelor lichide la activele totale, nu trebuie să fie mai mică decât 20%.
- *Ponderele activelor bilanțiere în valută străină și activelor atașate la cursul valutei străine în totalul activelor* reprezintă: activele bilanțiere în valută străină plus suma totală a activelor atașate la cursul valutei străine împărțit la suma totală a activelor și înmulțit la 100.
- *Ponderele obligațiunilor bilanțiere în valută străină și obligațiunilor atașate la cursul valutei străine în totalul activelor* reprezintă: obligațiunile bilanțiere în valută străină plus suma totală a obligațiunilor atașate la cursul valutei străine împărțit la suma totală a activelor și înmulțit la 100.

Tabelul 3

**Informația privind activitatea economico-financiară a băncilor din RM
la situația din 31.01.2015**

Denumirea indicatorilor	BC „Moldova - Agroindbank” S.A.	BC „Moldindconbank” S.A.	B.C. „Victoriabank” S.A	BC „Mobiasbanca - Groupe Societè Générale” S.A.	B.C. „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” S.A.
ROA	4,45	2,17	1,53	3,83	1,40
ROE	28,10	17,39	10,47	24,01	4,65
Venitul net aferent dobânzilor / Total venit	37,32	32,05	28,99	38,16	34,11
Indicele eficienței (Ief)	266,60	136,98	137,88	163,45	138,68
Lichiditatea pe termen lung (≤ 1)	0,80	0,85	0,62	0,54	0,92
Lichiditatea curentă ($\geq 20\%$)	29,50	28,30	47,14	40,31	32,60
Ponderele	43,71	50,52	51,57	55,04	47,89

activelor bilanțiere în valută străină și activelor atașate la cursul valutar în totalul activelor					
Ponderele obligațiunilor bilanțiere în valută străină și obligațiunilor atașate la cursul valutar în totalul activelor	43,42	47,08	51,71	54,24	47,65
Total active bilanțiere în valută străină / Total active	43,57	48,03	51,57	55,04	47,66
Total obligațiuni bilanțiere în valută străină / Total obligațiuni	51,42	53,81	60,93	64,75	67,02

Sursa: Elaborat în baza datelor BNM

În baza indicatorilor selectați, putem constata că direcțiile de evoluție a fiecărei bănci comerciale este diferită. Astfel, BC „Moldova-Agroindbank” S.A. își consolidează poziția de lider prin valorificarea avantajelor competitive ale băncii și oportunităților pieței. Primul indicator, RAO, fiind unul dintre cele mai relevante ale eficienței bancare, exprimă profitul net în funcție de modul specific al procesului intermedierei bancare a operațiunilor active, în condițiile unui volum dat al resurselor. Nivelul ridicat al ROE se datorează dezvoltării afacerii băncii. BC „Moldova-Agroindbank” S.A. rămâne pe prima poziție în topul băncilor autohtone cu cel mai mare portofoliul de credite, cu cea mai mare încredere din partea populației, cu o eficiență înaltă, atractivă din punct de vedere investițional. Valoarea lichidității la B.C. „Victoriabank” S.A. relevă existența surselor adecvate pentru susținerea plăților aferente obligațiunilor și determină o rezistență înaltă a băncii la eventualele șocuri externe. Activele sistemului bancar păstrează tendința de creștere, consemnând extinderea, în continuare, a activității băncilor. BC „Mobiasbanca – Groupe Société Générale” S.A. deține ponderea cea mai mare a activelor și obligațiunilor în valută străină în totalul bilanțier.

În final, putem constata că scopul principal al activității băncilor rămâne fortificarea bazei de clienți prin atragerea clienților noi și consolidarea relațiilor cu cei existenți. Băncile sunt nevoite să revizuiască și să ajusteze la cerințele pieței condițiile produselor destinate clienților, facilitând accesul acestora la produsele și serviciile băncilor, inclusiv prin utilizarea sistemelor de deservire bancară la distanță.

Referințe bibliografice:

1. BNM, Informația privind activitatea economico-financiară a băncilor din RM, http://bnm.md/md/bank_system_capital/2015
2. CLICHICI D. *Evaluarea situației actuale a sistemului bancar al R. Moldova*. Institutul Național de Cercetări Economice, <http://ince.md/ro/engine/download.php?id=2015>
3. Băncile în economia concurenței, incertitudinii, inovării și integrării, vol. I și II. Materialele Simpozionului științifico-practic internațional. Chișinău, Editura: ASEM, 2013